

MATEMATIČKI MODEL DOKAZUJE DA JE JASENOVAČKI POPIS ŽRTAVA LAŽAN

Dvojica vrhunskih matematičara i informatičara sa Zagrebačkog sveučilišta stvorili su matematički model kojim su dokazali da je popis navodnih žrtava jasenovačkog logora nevjerodostojan i, po svemu sudeći, namjerno krivotvoren. Znanstveni članak u kojem opisuju svoj statističko-matematički sustav objavili su u časopisu IEEE Access. Članak je prošao recenziju drugih znanstvenika i oni su potvrdili njegovu matematičko-analitičku vrijednost.

Elezović i Banić svojim su modelom analizirali popise zatočenika i žrtava u različitim logorima za vrijeme Drugog svjetskog rata. Koristili su, među ostalim, stotine popisa zatočenika koji se mogu pronaći na internetskim stranicama United States Holocaust Memorial Museum (USHMM).

Primjenom svog modela utvrdili su, primjerice, da se godine rođenja zatočenika u logorima Dachau ili Buchenwald vrlo slično podudaraju s godinama rođenja ljudi u općoj populaciji. Identičnu stvar utvrdili su i kod drugih popisa zatočenika – broj zatočenika po pojedinim godinama rođenja prirodno se slagao u grafičke prikaze (tzv. histograme) koje je generirao njihov matematički model.

Zatim su taj model primijenili na službeni hrvatski popis žrtava koji vodi javna ustanova Spomen područje u Jasenovcu (JUSP Jasenovac), a na kojem se nalazi 83.810 osoba.

Na iznenađenje autora, popis zatočenika i navodnih žrtava logora JUSP Jasenovac, snažno je odudarao od drugih popisa.

Autori su utvrdili da jasenovački popis pokazuje niz neprirodnih odstupanja. Primjerice, na popisu je više od 2000 ljudi rođenih 1900. godine, dok je svega 800 rođenih 1899. i oko 1000 rođenih 1901. Takav neprirodni rezultat ustanovili su kod svake „okrugle“ godine, koja završava nulom – 1870., 1880., 1890., 1910., 1920., itd. Broj navodnih žrtava rođenih tih godina izrazito je odstupao od rođenih drugih godina.

Autori su ustanovili da je potpuno nemoguće da bi u stvarnoj situaciji broj žrtava rođenih tih godina tako drastično odskakao od broja navodnih žrtava rođenih u ostalim godinama.

Ni ostale godine rođenja nisu se podudarale s očekivanim prirodnim godinama rođenja eventualnih žrtava. Život, priroda, zakoni vjerojatnosti i drugi matematički elementi ne bi mogli ni na koji način stvoriti takav ekscentrični poredak godina rođenja kao što je kod navodnih jasenovačkih žrtava.

Stoga su Elezović i Banić zaključili da službeni jasenovački popis toliko kompromitiran da ne postoji nikakva vjerojatnost da bi bio istinit.

Elezović i Banić dodatno su analizirali jasenovački popis i usporedili ga s podacima u mrežama podataka do kojih je moguće doći javnim internetskim putem.

Pronašli su da je 8563 upisa (dakle, imena navodnih žrtava) potpuno krivo upisano. Riječ je o ljudima koji su preživjeli rat ili su stradali na drugim mjestima, a ne u Jasenovcu ili Staroj Gradiški. Da bude jasno - na popisu jasenovačkih žrtava ne smije biti čovjek za kojeg je nedvojbeno utvrđeno da je umro 1973. u Zagrebu ili 1964. u Izraelu! A takvih je na popisu na tisuće.

Zatim su utvrdili da je na službenom popisu JUSP Jasenovca čak 65.725 dvojbениh upisa. Riječ je o upisima bez vitalnih identifikacijskih podataka te s podacima koje su sami autori popisa ocijenili nepouzdanima. Bez dodatnih provjera i potvrde vjerodostojnosti, takve osobe ne bi se smjele stavljati ni na kakav popis.

Sve u svemu, potpuno netočno ili pod velikom sumnjom upisano je 74.288 ljudi, od 83.810 osoba, koliko se nalazi na službenom hrvatskom popisu koji vodi JUSP Jasenovac. Riječ je o ogromnih 89 posto!

Treba napomenuti da je najveći broj upisa na tom popisu prepisan iz popisa žrtava rata koji je 1964. proveo Statistički zavod Jugoslavije. Rezultati su na vrlo netransparentan i javnosti nepoznat način, stigli do hrvatskog muzeja početkom 2000-ih. No ipak su u dobrom dijelu javnosti prihvaćeni kao pouzdani. Elezović i Banić sada snažno dokazuju kako se taj popis ne smije ni iz daleka smatrati pouzdanim i realnim. Ako su mnogi ljudi s tog popisa i stradali u Drugom svjetskom ratu, oni se ne bi trebali pripisivati Jasenovcu, jer je vrlo vjerojatno da su stradali na drugim mjestima.

Analitički model Elezovića i Banića još jedanput pokazuje koliko je bitno provesti dodatna sveobuhvatna istraživanja jasenovačkog logora. Njihova metoda nadopunjava istraživanja Romana Leljaka, Igora Vukića, Stipe Pilića i drugih povjesničara i istraživača koji su u arhivima pronašli dokumente iz kojih je jasno da broj žrtava jasenovačkog logora ne može ni iz daleka biti tako velik kako je sugerirao službeni jasenovački popis. A o brojevima iz jugoslavenske i srpske propagande (stotine tisuća, 700 000, preko milijun...) da se i ne govori.

Matematički model Elezovića i Banića je egzaktan, lako provjerljiv i vrlo uvjerljiv. Svatko ga može pregledati na adresi <https://ieeexplore.ieee.org/document/9306761>. Do članka se može doći i preko adrese <https://tvor.hr>.

Model jasno sugerira da je jasenovački popis nastao u propagandno-obavještajnom sustavu jugoslavenskog režima, koji je svim sredstvima nastojao preuveličavanjem broja navodnih ratnih žrtava jačati svoj legitimitet i ujedno ishoditi što veću ratnu odštetu u međunarodnim odnosima.

Ne bi bilo nikakvo iznenađenje da se daljnjim istraživanjem pokaže da su na jasenovački popis namjerno upisivani ljudi koji su stradali u Drugom svjetskom ratu, ali na drugim mjestima (diljem bivšeg jugoslavenskog područja, pa i u Njemačkoj – u logorima i na radu – kao i u Norveškoj, Grčkoj, Francuskoj, itd.). Već je utvrđeno da se na popisu nalaze i tzv. klonovi – upisi navodnih žrtava načinjenih uz korištenje podataka drugih osoba: uz malu promjenu godine rođenja, imena roditelja i slično. Promjenom jednog ili više osobnih podataka nastajale su nove „žrtve“.

Službeni popis hrvatske ustanove JUSP Jasenovac i bez toga se ne može smatrati vjerodostojnim popisom. Originalni popisi zatočenika pokazuju da je u 1941. u Jasenovcu bilo oko 2000 zatočenika. Dokumenti pokazuju da su mnogi od njih bili živi i kasnije. No jasenovački službeni popis tvrdi da je 1941. godine ubijeno 10.400 osoba! Već i takvi podaci ozbiljnim i racionalnim ljudima moraju biti bitan poticaj za podupiranje i organiziranje temeljitih istraživanja koje bi rasvijetlile kontroverze koje prate logor u Jasenovcu. Prije no što se provedu takva istraživanja, tema logora u Jasenovcu ne bi se nigdje smjela koristiti u političkim obračunima.

* Bilješka o autorima

Dr. Neven Elezović rođen je 1955. godine. Doktorirao je 1985. godine. Radni vijek proveo je na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, gdje je stigao do statusa redovnog profesora. Objavio je više od 60 znanstvenih radova u međunarodnim časopisima iz područja matematičke analize te više od 50 knjiga, sveučilišnih matematičkih i drugih udžbenika te udžbenika za gimnazije i strukovne škole.

Dr. Nikola Banić rođen je 1989. godine. Stekao je zvanje magistra inženjera računarstva na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu (2013.) kao jedan od najboljih studenata. Na tom fakultetu je i doktorirao 2016. godine. Profesionalno se bavi obradom i analizom slika, računalnim videom te znanosti o podacima.
